

Družstva jsou v obchodním zákoníku upravena v samostatné hlavě. Zákonodárce k tomuto faktu zřejmě vedl záměr poukázat na skutečnost, že družstva nelze počítat mezi obchodní společnosti, a to i přesto, že s nimi vykazují některé shodné rysy.

Právní úprava družstev a celý jejich právní režim je založen na základních principech, jež jsou vlastní všem typům družstev. Základními principy jsou princip kolektivismu, princip otevřenosti členství a princip rovnosti členů.

Členství v družstvu je právním vztahem vznikajícím mezi členem a družstvem. Obdobně jako v obchodní společnosti je možno mluvit o podílu člena, jako o výrazu jeho účasti v družstvu zahrnujícím souhrn subjektivních práv a povinností člena. Tento souhrn je však oproti obchodní společnosti modifikován v důsledku zvláštní povahy družstev. Jestliže základním výrazem smyslu členství v obchodní společnosti je právo na podíl na zisku, pak v družstvu je základním cílem jeho existence zpravidla usnadnění podnikání členům.

Členy družstva mohou být osoby fyzické i osoby právnické, a to jak samostatně, tak společně. V případě fyzických osob zákon stanoví minimální hranici pěti členů pro vznik družstva. Toto ustanovení se však nevztahuje na osoby právnické, neboť u nich zákon zakotvil požadavek minimální hranice dvou právnických osob.

Zákon obsahuje jen rámcovou úpravu členství v družstvu, neboť předpokládá, že družstvo si ve svých stanovách vznik členství upraví samo. V takovýchto případech mají ustanovení ve stanovách přednost před úpravou v obchodním zákoníku.